AKTUÁLNĚ Z ČESKÉHO LESNICTVÍ

Jak se naše lesy mění, co nám přináší a jak o ně pečujeme?

ČESKÉ LESY SE MĚNÍ:

Jak se vyvíjí jejich druhové a věkové složení?

KTERÉ DŘEVINY V ČESKÝCH LESÍCH PŘEVAŽUJÍ?

Českým lesům stále dominují jehličnany. V roce 2024 zaujímaly přibližně 67 % porostní plochy, zatímco listnaté dřeviny tvořily zhruba 31 %. Nejrozšířenější dřevinou zůstává smrk, následovaný borovicí, bukem a dubem.

PŘIBÝVÁ V NAŠICH LESÍCH LISTNÁČŮ?

Ano. Od roku 2000 vzrostlo jejich zastoupení přibližně z 22 % na 31 %. Podíl smrku a borovice postupně klesá, zatímco buk, dub a další listnaté dřeviny získávají větší prostor. České lesy se tak postupně stávají druhově pestřejšími.

CO UKAZUJE VĚKOVÁ STRUKTURA LESŮ?

Průměrný věk lesních porostů dosahoval v roce 2024 přibližně 65 let. Jejich věkové složení však není rovnoměrné. Dlouhodobě přibývá porostů starších 120 let a vývoj mladších věkových kategorií ovlivnila také rozsáhlá obnova lesů po kalamitách.

PODÍL LISTNATÝCH DŘEVIN V ČESKÝCH LESÍCH

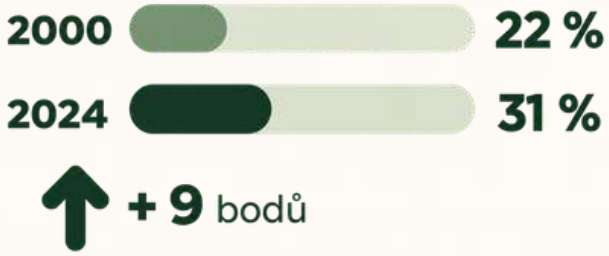

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Druhová skladba a věková struktura ovlivňují stabilitu lesů, jejich odolnost vůči suchu, škůdcům a dalším nepříznivým vlivům. Pestřejší a vhodně strukturované porosty pomáhají vytvářet podmínky pro dlouhodobě udržitelné hospodaření i zachování přírodních funkcí lesa.

OBNOVA ČESKÝCH LESŮ:

Jak se české lesy obnovují po kůrovcové kalamitě?

KOLIK LESŮ SE ROČNĚ OBNOVUJE?

V roce 2025 bylo v České republice obnoveno 33 217 hektarů lesa. Obnova probíhá výsadbou stromků i přirozeným zmlazením, kdy nové stromy vyrůstají ze semen. Oba způsoby se vzájemně doplňují.

KOLIK STROMKŮ SE VYSAZUJE?

V českých lesích bylo v roce 2025 vysazeno 125,6 milionu sazenic. Výsadba pomáhá obnovovat porosty tam, kde přirozená obnova nestačí, a upravovat jejich druhovou skladbu. Lesníci následně mladé stromky chrání a pečují o jejich další růst.

JAK SE MĚNÍ PODOBA NOVÝCH LESŮ?

Při obnově se stále více zohledňují stanovištní podmínky a budoucí odolnost porostů. Důraz se klade na vhodnou kombinaci dřevin, které lépe zvládají sucho, škůdce a další nepříznivé vlivy. Cílem je vytvářet stabilnější a druhově pestřejší lesy.

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Obnova lesa není jen o počtu vysazených stromků, ale především o tom, jaký les z nich vyroste. Lesníci dnes rozhodují o podobě porostů na desítky, někdy i více než sto let dopředu, přestože budoucí podmínky nelze přesně předvídat. Jejich odborná práce a dlouhodobá péče zásadně ovlivní, jaké lesy předáme dalším generacím.

DŘEVO ČESKÝCH LESŮ:

Kolik ho přibývá a kolik se ho těží?

KOLIK DŘEVA MÁME V ČESKÝCH LESÍCH?

Celková zásoba dřeva dosahovala v roce 2024 přibližně 679 milionů m³. Od roku 1930 se více než zdvojnásobila, po rekordním roce 2018 vlivem kůrovcové kalamity poklesla. Její další vývoj bude záviset na růstu, obnově a zdravotním stavu lesů.

1950 | 9,2 mil. m³/rok

1990 | 17,0 mil. m³/rok

2024 | 21,9 mil. m³/rok

PŘÍRŮST DŘEVA

KOLIK DŘEVA KAŽDOROČNĚ PŘIBÝVÁ?

V roce 2024 dosáhl celkový běžný přírůst 21,9 milionu m³, což je více než dvojnásobek hodnoty z roku 1950. Přírůst ukazuje produkční schopnost lesů a spolu s těžbou a přirozenými ztrátami pomáhá posuzovat vývoj zásob dřeva.

KOLIK DŘEVA SE V ČESKU VYTĚŽÍ?

V roce 2025 se vytěžilo 16,7 milionu m³ dřeva. Z toho 5,3 milionu m³ tvořila nahodilá těžba – zpracování stromů poškozených například větrem, suchem nebo škůdci. Její objem meziročně klesl o více než třetinu, což ukazuje na ústup mimořádných kalamitních těžeb.

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Sledování zásob, přírůstu a těžby pomáhá určit, kolik dřeva lze z lesa dlouhodobě získávat, aniž by se ohrozila jeho budoucí produkční schopnost. Lesníci na základě těchto údajů plánují těžbu, obnovu porostů i další péči o les. Cílem je zachovat stabilní a odolné lesy a vytvářet podmínky pro dlouhodobé využívání dřeva jako obnovitelné suroviny.

ZDRAVOTNÍ STAV ČESKÝCH LESŮ:

Zlepšuje se jejich kondice po kůrovcové kalamitě?

JAK JSOU NA TOM ČESKÉ LESY SE ZDRAVÍM?

Po kůrovcové kalamitě se situace postupně zlepšuje. V roce 2025 klesl objem nahodilé těžby na 5,3 milionu m^3, přibližně o třetinu oproti předchozímu roku. Nižší objem poškozeného dřeva je příznivým signálem, zdravotní stav lesů zůstává pod tlakem dalších vlivů.

CO ČESKÉ LESY NEJVÍCE POŠKOZUJE?

Mezi hlavní příčiny poškození patří vítr, sucho, hmyzí škůdci a houbové choroby. Podle evidence Lesní ochranné služby tvořily v roce 2025 přibližně dvě třetiny nahlášených škod neživé přírodní vlivy, zejména vítr a sucho.

31,6 %

Podíl nahodilé těžby

v roce 2025

USTUPUJE KŮROVCOVÁ KALAMITA?

Ano, objem smrkového dřeva napadeného kůrovci v posledních letech výrazně poklesl. V roce 2025 se meziročně snížil přibližně o 45 %. Riziko však nezmizelo – škůdci napadají i další dřeviny a lesy nadále oslabují klimatické extrémy.

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Zdravotní stav lesa ovlivňuje jeho stabilitu, schopnost růstu i potřebu obnovy. Včasné rozpoznání poškození umožňuje lesníkům přijímat vhodná ochranná opatření a omezovat další škody. Dlouhodobé sledování zdravotního stavu a odborná péče jsou proto zásadní pro udržení odolných lesů i jejich funkcí v krajině.

LES NENÍ JEN DŘEVO:

Co nám české lesy přinášejí?

CO NÁM LES NABÍZÍ KROMĚ DŘEVA?

Naše lesy mají vedle produkce dřeva důležitou rekreační funkci. Nabízejí prostor pro aktivní odpočinek i relaxaci.
V roce 2025 připadalo na jednoho obyvatele ČR průměrně 33 návštěv lesa. Jejich dostupnost tak přispívá ke kvalitě života.

KOLIK HUB A LESNÍCH PLODŮ NASBÍRÁME?

V našich lesích je dovoleno sbírat houby a lesní plody pro vlastní potřebu. V roce 2025 jich lidé nasbírali celkem 31,75 tisíce tun v odhadované hodnotě 7,25 miliardy Kč. Největší část tvořily houby – 20,1 tisíce tun.

MŮŽEME VSTUPOVAT DO KAŽDÉHO LESA?

V ČR máme zákonem zaručené právo vstupovat do lesů bez ohledu na jejich vlastnictví. Takto široký přístup není ve světě samozřejmostí. Pro vlastníky to znamená povinnosti spojené s bezpečností návštěvníků a skloubením rekreace s hospodařením.

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Hodnotu lesa nelze měřit jen množstvím vytěženého dřeva. České lesnictví má dlouhou tradici víceúčelového hospodaření, které propojuje produkci dřeva, ochranu přírody a rekreační využití. Schopnost lesníků vyvažovat tyto rozdílné požadavky patří k silným stránkám českého lesnictví a umožňuje, aby lesy dlouhodobě plnily své funkce ve prospěch celé společnosti.

UHLÍK V ČESKÝCH LESÍCH:

Jak lesy pomáhají zmírňovat změnu klimatu?

KDE SE V LESE UKLÁDÁ UHLÍK?

Stromy při růstu přijímají oxid uhličitý (CO_2) z atmosféry a ukládají uhlík v kmeni, větvích, listech i kořenech. Uhlík obsahují také další rostliny, odumřelé dřevo a lesní půda. Část zůstává uložená i ve výrobcích ze dřeva.

KOLIK UHLÍKU JE V ČESKÝCH LESÍCH?

Podle odhadu zveřejněného v roce 2025 je v českých lesích uloženo přibližně 620–930 milionů tun uhlíku v biomase a půdě. Významná část zásob se nachází v lesní půdě, kam se uhlík dostává rozkladem odumřelých rostlinných částí.

MOHOU LESY CO_2 TAKÉ UVOLŇOVAT?

Ano. Při rozkladu odumřelého dřeva se část uhlíku vrací do atmosféry jako CO_2, část zůstává v půdě. Rozhodující je dlouhodobá bilance příjmu a výdeje uhlíku. I při vyrovnané bilanci les uchovává uhlík nahromaděný během předchozích desetiletí.

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Lesy jsou významnou zásobárnou uhlíku, nikoli trvalým úložištěm veškerého přijatého CO_2. Jeho uchovávání ve stromech a půdě pomáhá omezovat množství CO_2 v atmosféře. Odborná péče o stabilní porosty a ochrana lesní půdy pomáhají zásoby uhlíku zachovávat i zvyšovat.

LESNÍ ŠKOLKY V PROMĚNĚ:

Jak se mění obnova českých lesů?

KOLIK SAZENIC SE V ČESKU PĚSTUJE?

V roce 2024 fungovalo v České republice 282 lesních školkařských provozoven. Rozpěstováno v nich bylo přibližně 610 milionů kusů sadebního materiálu. Vypěstování stromku vhodného k výsadbě trvá několik let.

JAK SE DNES OBNOVUJÍ ČESKÉ LESY?

V roce 2025 se umělou obnovou, tedy výsadbou sazenic nebo výsevem semen, obnovilo 23 065 hektarů lesa. Přirozená obnova, při níž stromky vyrůstají ze semen okolních stromů, proběhla na dalších 10 152 hektarech. Tvořila téměř 31 % celkové obnovy.

JAKÉ DŘEVINY SE DNES VYSAZUJÍ?

V roce 2025 se vysadilo téměř 57 % listnatých dřeviny. Mezi nejčastěji vysazované patřily duby, buky a smrky. Smrk zůstává důležitou součástí českých lesů, zejména ve vyšších a chladnějších polohách, kde má vhodné podmínky pro růst.

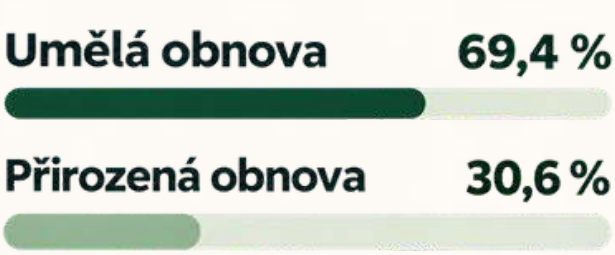

Téměř 1/3
lesa se obnovuje
přirozeně

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Lesní školky zajišťují sazenice pro místa, kde přirozená obnova nestačí nebo je potřeba doplnit vhodné druhy stromů. Kombinace obou způsobů obnovy umožňuje využívat přirozené procesy a zároveň ovlivňovat druhové složení nových porostů. Výběr vhodných dřevin a jejich původu pomáhá vytvářet stabilnější a odolnější lesy pro další generace.

MYSLIVOST – SOUČÁST LESNICTVÍ:

Jakou roli mají myslivci v péči o zvěř a krajinu?

KDO JE MYSLIVEC A CO JE JEHO ÚKOLEM?

Myslivec pečuje o volně žijící zvěř a její životní prostředí. Sleduje její početnost a zdravotní stav, stará se o myslivecká zařízení a podílí se na ochraně přírody. V mysliveckém roce 2025/2026 vykonávalo v Česku myslivost 88 694 osob.

PROČ JE LOV SOUČÁSTÍ MYSLIVOSTI?

Některé druhy zvěře mají málo predátorů, proto se mohou přemnožit. Přemnožená zvěř škodí na polích i v lese. Lov pomáhá regulovat její počty. Řídí se zákony, provádět ho mohou jen oprávněné osoby a úlovky se evidují.

50,4 mil. Kč

evidované škody způsobené zvěří v lesích za rok 2025

KOLIK ZVĚŘE SE V ČESKU ULOVÍ?

V mysliveckém roce 2025/2026 bylo uloveno rekordních 273 275 divokých prasat, meziročně o 41 % více. Odstřel srnčí zvěře dosáhl 139 260 kusů. Naopak zajíců bylo uloveno pouze 25 924, nejméně v historii sledování.

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Zvěř komplikuje obnovu lesa a jen v roce 2025 způsobila v českých lesích evidované škody za 50,4 milionu Kč. Spolupráce myslivců a lesníků je proto nezbytná. Společně mohou účinněji předcházet škodám, chránit vysazené stromky před okusem a vytvářet lepší podmínky pro obnovu lesa.

MRTVÉ DŘEVO, ŽIVÝ LES:

Co všechno lesníci dělají pro ochranu přírody?

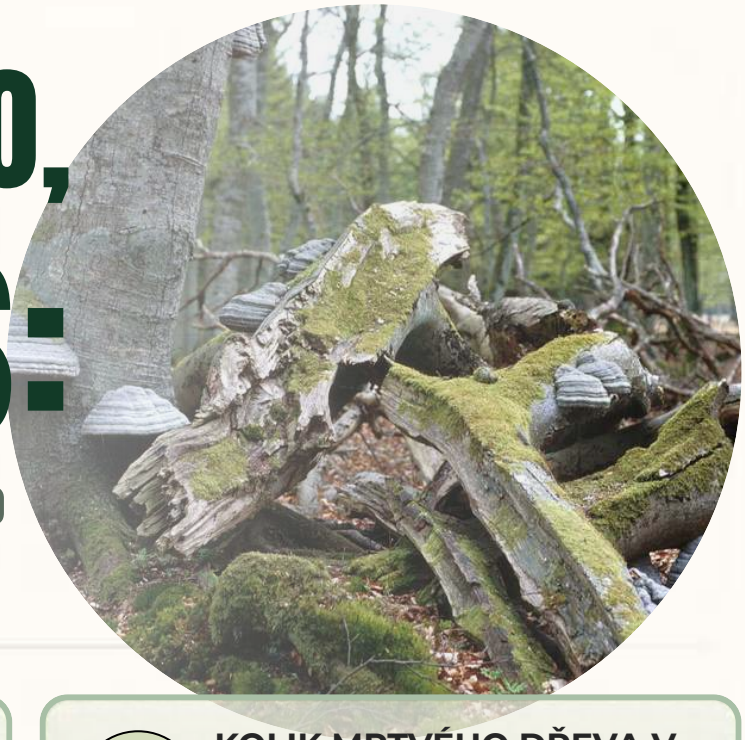

PROČ MRTVÉ DŘEVO DO LESA PATŘÍ?

Na mrtvém dřevě závisí řada druhů, které by bez něj nepřežily. Larvy vzácných brouků se v něm vyvíjejí i několik let, dřevokazné houby ho rozkládají a vracejí živiny do půdy. Tlející kmeny zadržují vlhkost a umožňují klíčení nových stromků.

KOLIK MRTVÉHO DŘEVA V LESÍCH MÁME?

Podle předběžných výsledků inventarizace z let 2021–2024 připadalo na hektar českých lesů přibližně 21,3 m^3 stojících souší a silnějšího ležícího mrtvého dřeva. V předchozím období to bylo 15,8 m^3. K nárůstu přispěla i kůrovcová kalamita.

JAK LESNÍCI POMÁHAJÍ CHRÁNIT PŘÍRODU?

Ponechávání mrtvého dřeva je ochranným opatřením. Lesníci zachovávají staré stromy s dutinami pro ptáky a netopýry. V místech výskytu vzácných druhů upravují termíny těžby kvůli hnízdění nebo obnovují lesní tůně pro obojživelníky.

MRTVÉ DŘEVO NA HEKTAR LESA

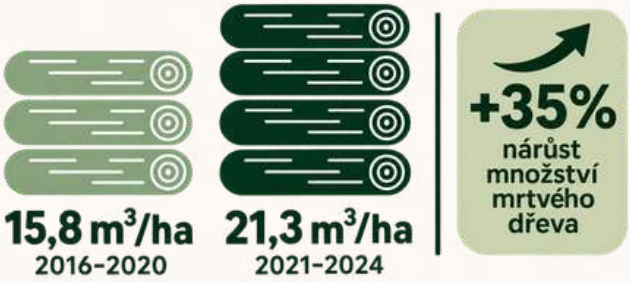

PROČ NA TOM ZÁLEŽÍ?

Les není jen zdrojem dřeva, ale také domovem tisíců druhů organismů. Lesníci při hospodaření chrání jejich prostředí, podporují přírodní rozmanitost a pomáhají zadržovat vodu v krajině. Péče o les tak zahrnuje nejen pěstování a těžbu stromů, ale také ochranu přírody.

Zpracoval a vydal: Modelový les ČR

Texty: Hana Kalivodová, Petr Čupa

Rok vydání: 2026

ZDROJE A POUŽITÉ PODKLADY

- Ministerstvo zemědělství. Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky v roce 2024 a 2025, www.mze.gov.cz
- Český statistický úřad. Lesnictví – data za rok 2024 a 2025.
- Český statistický úřad. Statistické údaje o myslivosti za myslivecký rok 2025/2026, www.csu.gov.cz
- Národní lesnický institut (NLI). Výsledky Národní inventarizace lesů.
- Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti (VÚLHM). Odborné podklady a údaje Lesní ochranné služby.
- Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU). Šetření návštěvnosti lesů a sběru lesních plodin.
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů.

Publikace vznikla za finanční podpory Ministerstva zemědělství.